

Anna Burzyńska-Kamieniecka
Uniwersytet Wrocławski

Egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży – struktura i przebieg

Zertifikatsprüfungen für Polnisch als Fremdsprache für
altersgerechte Gruppen von Kindern und Jugendlichen
– Struktur und Ablauf

Podstawowe informacje o egzaminach certyfikatowych z języka polskiego jako obcego

Egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego (JPJO) są organizowane w Polsce od 2004 roku. Początkowo można je było zdawać na trzech poziomach zaawansowania: B1, B2 i C2. Następnie, w wyniku reformy systemu certyfikacji w 2015 roku, wprowadzono możliwość egzaminowania na poziomach A2 i C1 dla osób dorosłych, a także opracowano specjalną wersję egzaminów, dostosowaną do potrzeb dzieci i młodzieży (DiM).

Podstawę do przeprowadzania egzaminów certyfikatowych z JPJO stanowią obecnie takie akty prawne, jak: Ustawa o języku polskim z 12 czerwca 2015 r. oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego i Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 lutego 2025 r. w sprawie egzaminów z języka polskiego jako obcego. Od ponad dwudziestu lat funkcjonowania systemu certyfikacji polszczyzny nad przebiegiem egzaminów czuwa Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego¹. Informacje na temat struktury egzaminów, sposobu rejestracji

¹¹ Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego działa w strukturach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

kandydatów, ośrodków egzaminacyjnych oraz aktualnych terminów sesji egzaminacyjnych znajdują się na stronie www.certyfikatpolski.pl².

Do egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego można przystąpić ośrodkach egzaminacyjnych, które znajdują się w wielu miastach w Polsce oraz poza jej granicami³. Aby zarejestrować się na egzamin, należy wybrać termin odpowiedniej sesji egzaminacyjnej, a następnie znaleźć ośrodek, który w podanym czasie przeprowadza egzaminy. Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego umieszcza listę ośrodków egzaminacyjnych na stronie www.certyfikat.polski.pl na dwa miesiące przed terminem egzaminów w danej sesji. Wtedy także rozpoczynają się zapisy w ośrodkach egzaminacyjnych. Kandydaci samodzielnie wybierają poziom, na którym chcą przystąpić do egzaminu, dokonują rejestracji i wnoszą opłatę⁴.

Egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego mogą zdawać cudzoziemcy oraz obywatele polscy na stałe zamieszkali za granicą, którzy:

- ukończyli 18 lat (w dniu egzaminu) – wtedy przystępują do egzaminu w grupie dostosowanej do potrzeb osób dorosłych;
- mają 14 -17 lat – wtedy przystępują do egzaminu w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży.

Egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego są obecnie przeprowadzane w grupie dostosowanej do potrzeb osób dorosłych na poziomach A2, B1, B2, C1 i C2 oraz w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży na poziomach B1 i B2.

W strukturze każdego egzaminu, niezależnie od poziomu, można wyodrębnić dwie podstawowe części: pisemną i ustną. Część pisemna z kolei składa się z kilku modułów, takich jak: rozumienie ze słuchu, poprawność gramatyczna, rozumienie tekstów pisanych czy wypowiedź pisemna.

² Informacji na temat egzaminów udziela także sekretariat Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Kontakt: 00-635 Warszawa, ul. Polna 40, tel. 48 (22)390 35 37, 48 (22) 390 35 87, e-mail: certyfikacja@nawa.gov.pl.

³ Na przykład egzaminy dla dzieci i młodzieży są przeprowadzane poza granicami Polski w Niemczech przez Centrum Kompetencji i Koordynacji Języka Polskiego (KoKoPol Niemcy), a także przez Centralę Polskich Szkół Deksztalcających w Ameryce (Nowy Jork).

⁴ Opłata za egzaminy wynosi (w zależności od ośrodka) nie więcej niż:

- 90 € – poziomy B1, B2 (egzamin dla dzieci i młodzieży),
- 120 € – poziom A2 (egzamin dla dorosłych),
- 150 € – poziomy B1, B2 (egzamin dla dorosłych),
- 180 € – poziomy C1, C2 (egzamin dla dorosłych).

Koszt wydania certyfikatu to 20 euro.

Tab.1 Zawartość części pisemnej egzaminów w zależności od poziomu i grupy docelowej⁵

Poziom zaawansowania / grupa docelowa	Czas trwania egzaminu pisemnego	Części składowe egzaminu pisemnego (testowane umiejętności)	Czas trwania egzaminu ustnego	Próg zaliczenia egzaminu
A1 dorośli	nie dłużej niż 120 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 10 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu
A2 dorośli	nie dłużej niż 160 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 10 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu
B1 dorośli	nie dłużej niż 190 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - poprawność gramatyczna - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 15 minut	co najmniej 50% punktów z każdej części egzaminu
B2 dorośli	nie dłużej niż 250 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - poprawność gramatyczna - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 15 minut	co najmniej 60% punktów z każdej części egzaminu
C1 dorośli	nie dłużej niż 250 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - poprawność gramatyczna - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 20 minut	co najmniej 60% punktów z każdej części egzaminu
C2 dorośli	nie dłużej niż 290 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - poprawność gramatyczna - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 30 minut	co najmniej 60% punktów z każdej części egzaminu
A1 dzieci i młodzież	nie dłużej niż 120 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 10 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu

⁵ Źródło: certyfikatpolski.pl [dostęp 20.02.2026]

Poziom zaawansowania / grupa docelowa	Czas trwania egzaminu pisemnego	Części składowe egzaminu pisemnego (testowane umiejętności)	Czas trwania egzaminu ustnego	Próg zaliczenia egzaminu
A2 dzieci i młodzież	nie dłużej niż 160 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 10 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu
B1 dzieci i młodzież	nie dłużej niż 190 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 15 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu
B2 dzieci i młodzież	nie dłużej niż 250 minut	- rozumienie ze słuchu - rozumienie tekstów pisanych - poprawność gramatyczna - wypowiedź pisemna	nie dłużej niż 15 minut	co najmniej 50% punktów z części pisemnej i 50% punktów z części ustnej egzaminu

Na kolejnych etapach egzaminu, w zależności od poziomu zaawansowania i grupy docelowej, oczekuje się od zdających następujących aktywności:

- Moduł „Rozumienie ze słuchu” – słuchanie nagranych tekstów i wykonywanie związanych z nimi zadań, takich jak ustalanie kolejności, uzupełnianie luk, wybór informacji, odpowiedzi na pytania itp.
- Moduł „Rozumienie tekstów pisanych” – czytanie tekstów i rozwiązywanie odpowiednich zadań, potwierdzających ich zrozumienie, takich jak wyszukiwanie informacji, łączenie fragmentów tekstów, uzupełnianie luk w tekście (na poziomie zdania i akapitu), wybór prawidłowej odpowiedzi itp.
- Moduł „Poprawność gramatyczna” – wybieranie, przekształcanie lub tworzenie poprawnych form gramatycznych występujących w odpowiednich zadaniach.
- Moduł „Wypowiedź pisemna” – pisanie tekstu na podany temat, z zachowaniem wymaganej długości (liczby słów) i formy.
- Moduł „Wypowiedź ustna” – prezentacja monologu (i udział w dialogu) na podstawie materiałów graficznych i tekstowych, zgodnie z wykonywanym zadaniem.

Szczegółowe opisy kompetencji wymaganych od uczestników egzaminu certyfikатовego w grupie dostosowanej do potrzeb osób dorosłych (poziomy A1-C2) oraz w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży (poziomy A1-B2) zawierają standardy wymagań egzaminacyjnych,

zamieszczone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 lutego 2025 roku⁶.

Struktura egzaminów certyfikатовych z JPJO dla dzieci i młodzieży (DiM)

Państwowe egzaminy certyfikатовe z języka polskiego jako obcego w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży są obecnie przeprowadzane na poziomie progowym B1 i poziomie średnim ogólnym B2. Każdy z nich składa się z dwóch części: pisemnej i ustnej. Część pisemna odbywa się w pierwszym dniu egzaminu, natomiast część ustna może być zorganizowana po zakończeniu części pisemnej lub odbywa się następnego dnia.

Część pisemna egzaminu na poziomie progowym B1 trwa nie dłużej niż 190 minut, podczas gdy na poziomie średnim ogólnym B2 jest to łącznie do 250 minut. Zarówno na poziomie B1, jak i na poziomie B2 w skład egzaminu pisemnego wchodzi osobne moduły, które służą do testowania odpowiednich sprawności. Na poziomie B1 są to trzy moduły sprawdzające: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych oraz pisanie. Natomiast na poziomie B2 część pisemna egzaminu składa się z czterech modułów polegających na testowaniu: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych, poprawności gramatycznej oraz umiejętności pisania.

Po zakończeniu części pisemnej następuje kolejny etap egzaminu, na który składa się część ustna polegająca na sprawdzeniu umiejętności formułowania wypowiedzi mówionej. W grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży na poziomach B1 i B2 trwa ona nie dłużej niż 15 minut.

Tab.2 Struktura egzaminu certyfikатовego dla dzieci i młodzieży (poziom B1)

MODUŁY	Czas trwania	Liczba zadań	Liczba punktów
CZĘŚĆ PISEMNA			
Rozumienie ze słuchu	30 min.	5	30
Rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych	60 min.	7	40
Pisanie	60 min.	2	30
CZĘŚĆ USTNA			
Mówienie	15 min.	2	40

Tab.3 Struktura egzaminu certyfikатовego dla dzieci i młodzieży (poziom B2)

MODUŁY	Czas trwania	Liczba zadań	Liczba punktów
CZĘŚĆ PISEMNA			
Rozumienie ze słuchu	30 min.	5	30
Rozumienie tekstów pisanych	60 min.	5	30
Poprawność gramatyczna	60 min.	8	40

⁶ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20250000217/O/D20250217.pdf> [dostęp: 20.02.2026]

Pisanie	90 min.	2	40
CZĘŚĆ USTNA			
Mówienie	15 min.	3	40

Warunkiem zdania egzaminu na poziomach B1 i B2 w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży jest uzyskanie co najmniej 50% z całej części pisemnej i 50 % z części ustnej.

Charakterystyka modułów obecnych w strukturze egzaminu certyfikatowego (DiM)

Moduł „Rozumienie ze słuchu” (poziomy B1 i B2)

Aby zdać z wynikiem pozytywnym ten moduł, należy⁷:

- rozumieć najważniejsze treści i intencje zawarte w tekstach mówionych dotyczących życia codziennego, rodzinnego, czasu wolnego, szkoły, podróżowania oraz pracy, które mogą być podane w zadaniach zarówno w postaci pojedynczych wypowiedzi, wypowiedzi w ramach dialogu i polilogu, jak i w postaci dłuższych wypowiedzi monologowych sformułowanych w standardowej odmianie polszczyzny (przy czym na poziomie B2 mogą się pojawić elementy np. stylu potocznego).
- rozumieć intencje komunikacyjne wypowiedzi, główną myśl tekstu (rozumienie globalne), umieć znaleźć konkretne informacje zawarte w wypowiedzi o przejrzystej lub nieco bardziej skomplikowanej strukturze (rozumienie szczegółowe), mówionej w normalnym tempie, w dobrych (lecz nie idealnych) warunkach akustycznych, przy użyciu standardowej wymowy i intonacji.

Nagrania do zadań egzaminacyjnych mogą być specjalnie opracowane (studyjne) lub autentyczne (np. fragmenty filmów i seriali, ogłoszeń, rozmów telefonicznych, reklam, wywiadów radiowych i telewizyjnych, a także są to wiadomości, komunikaty, komentarze, sprawozdania i dyskusje radiowe i telewizyjne). Przy czym na poziomie B2 chodzi zwykle o nagrania autentyczne (pochodzące z radia lub telewizji).

Role komunikacyjne, których znajomość jest wymagana od zdających: 1) nieznajomy, znajomy; 2) kolega, przyjaciel; 3) członek rodziny; 4) gość; 5) turysta; 6) uczeń; 7) klient; 8) pacjent; 9) widz, czytelnik, słuchacz; 10) uczestnik zdarzenia; 11) uczestnik rozmowy telefonicznej; na poziomie B2 dodatkowo: kupujący, konsument; kibic sportowy; świadek zdarzenia; uczestnik rozmowy, dyskusji i wywiadu.

Przykładowe typy zadań testowych to: zadania z wykorzystaniem materiałów ikonograficznych (dobieranie symboli rysunkowych do podanych wypowiedzi); zadania z jednostkami wyboru wielokrotnego (polegają na wyborze jednej spośród wielu możliwych odpowiedzi); zadania z jednostkami typu prawda-fałsz (na podstawie wysłuchanego tekstu

⁷ Przedstawione w modułach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego (z rozpoznawaniem struktur gramatycznych), poprawność gramatyczna, pisanie i mówienie opisy kompetencji wymaganych od uczestników egzaminów na poziomach B1 i B2 w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży pochodzą ze standardów wymagań egzaminacyjnych, dołączonych do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 lutego 2025 roku, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20250000217/O/D20250217.pdf> [dostęp: 20.02.2026].

zaznacza się wypowiedzi prawdziwe lub fałszywe); zadania z jednostkami na dobieranie informacji (należy uzupełnić tabelę, dopasowując odpowiedzi zgodnie z nagraniem lub połączyć odpowiadające sobie wypowiedzi, które znajdują się w dwóch kolumnach); zdania polegające na wyszukiwaniu informacji (należy wybrać właściwe elementy zgodnie z nagraniem), odpowiedzi na pytania do nagranego tekstu (na poziomie B2).

Moduł „Rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych” (poziom B1) / Moduł ”Rozumienie tekstów pisanych” (poziom B2)

Aby zdać zdać z wynikiem pozytywnym ten moduł, należy:

- rozumieć pojedyncze napisy, fragmenty tekstów o długości jednego akapitu bądź całe i dłuższe teksty napisane w standardowej odmianie języka (na poziomie B2 także w różnych stylach i formach);
- rozumieć główną myśl oraz intencje komunikacyjne (rozumienie globalne) tekstów dotyczących życia codziennego i zawodowego lub związanych z własnymi zainteresowaniami (na poziomie B2 będą to popularne formalnie teksty użytkowe i literackie);
- umieć odnaleźć w tekstach konkretne informacje (rozumienie selektywne, szczegółowe), a także rozpoznać główne przesłanie oraz argumenty przejrzyście skonstruowanego tekstu argumentacyjnego, dotyczącego znanych tematów (na poziomie B2 mogą to być teksty o skomplikowanej strukturze leksykalnej i składniowej);
- *na poziomie B1 dodatkowo w tym module egzaminu sprawdza się także umiejętność rozpoznawania, stosowania i tworzenia poprawnych gramatycznie form językowych, pozwalających na wyrażanie określonych intencji komunikacyjnych w odpowiednim zakresie tematycznym. Użycie zagadnień gramatycznych jest sprawdzane także w module: pisanie i mówienie.

W celu zrozumienia tekstów należy w tej części egzaminu umieć stosować strategie takie, jak rozumienie kontekstowe, czytanie pobieżne w celu wyszukiwania informacji itp. oraz umieć dostosować tempo czytania do wykonywanych zadań.

Rodzaje tekstów, które stanowią podstawę zadań egzaminacyjnych:

- pojedyncze napisy i ogłoszenia intencjonalne typu: nakazy, zakazy, ostrzeżenia (np. Nie zastawiać wyjazdu! Nie wychylać się! Wstęp wzbroniony!) lub tematyczne typu: informacje, reklamy, szyldy (np. Data ważności ..., Przedstawienie odwołane);
- krótkie, częściowo opracowane teksty na tematy związane z prywatną, publiczną, zawodową oraz edukacyjną sferą życia (na poziomie B2 są to teksty oryginalne);
- krótkie i proste, oryginalne teksty użytkowe: informacyjne, reklamowe, urzędowe (proste formularze), prasowe;
- krótkie i proste, oryginalne teksty literackie.

Teksty wykorzystywane w tym module pochodzą z rejestru użytkowego (o charakterze instytucjonalnym, np. ogłoszenia, reklamy, informacje, formularze, notatki prasowe oraz

prywatnym, np. listy, e-maile, wspomnienia), a także z rejestru literackiego (o charakterze epickim, np. fragmenty nowel, opowiadań, powieści, a na poziomie B2 – mieszanym, np. reportaże).

Role komunikacyjne, których znajomość jest wymagana od zdających: 1) nieznajomy, znajomy; 2) kolega, przyjaciel; 3) członek rodziny; 4) gość; 5) turysta; 6) uczeń; 7) kupujący, klient; 8) pacjent; 9) czytelnik; 10) uczestnik, świadek zdarzenia; na poziomie B2 dodatkowo: pracownik; sprzedawca; petent; kelner, konsument; uprawiający sport; widz, słuchacz, kibic sportowy.

Przykładowe typy zadań testowych

- poziom B1 (rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych): zadania z jednostkami do wyboru (polegają na wyborze jednej spośród wielu możliwych odpowiedzi) i zaznaczeniu poprawnej formy gramatycznej podanego wyrazu; zadania oparte na wyborze odpowiedniej formy podanego wyrażenia (np. odpowiedzi na pytanie); zadania z jednostkami typu prawda–fałsz (na podstawie przeczytanego tekstu zaznacza się wypowiedzi prawdziwe lub fałszywe); zadania z lukami (zawierają puste miejsca, które trzeba uzupełnić zgodnie z treścią tekstu): uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego wyrazami, połączone z wyborem odpowiedniej formy gramatycznej lub uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego fragmentami wypowiedzi;
- poziom B2 (rozumienie tekstów pisanych): zadania z jednostkami wyboru (jednej spośród wielu możliwych odpowiedzi); zadania z jednostkami na dobieranie informacji (dopasowywanie tytułów do fragmentów tekstów; łączenie informacji z tekstów znajdujących się w kolumnach/ tabelach), zadania z lukami (uzupełnianie tekstu brakującymi zdaniem); zadania z jednostkami typu prawda–fałsz (zaznaczanie wypowiedzi prawdziwych lub fałszywych zgodnie z tekstem).

Moduł „Rozumienie tekstów pisanych z rozpoznawaniem struktur gramatycznych” (poziom B1) / Moduł „Rozumienie tekstów pisanych” (poziom B2)

Aby pozytywnie zdać ten moduł, należy:

- umieć rozpoznawać, stosować i tworzyć poprawne gramatycznie formy językowe, pozwalające na wyrażanie intencji komunikacyjnych i określonych tematów;
- znać zakres stosowania i tworzenia form gramatycznych występujących na poziomach A1-B1 z uwzględnieniem ich nowych funkcji syntaktycznych (zgodnie z Listą zagadnień gramatycznych zawartą w standardach wymagań egzaminacyjnych), a także nowych form dostosowanych do typu tekstu i jego stylu.

Przykładowe typy zadań testowych to zadania zamknięte (polegające na wyborze właściwej formy wyrazu w celu uzupełnienia luk w tekście) oraz zadania otwarte (polegające na odmianie lub tworzeniu nowych form od podanych wyrazów i transformacji podanych zdań).

Moduł „Pisanie” (poziomy B1 i B2)

Aby pozytywnie zdać ten moduł, należy:

- umieć wykorzystać odpowiednie środki językowe, by wyrazić swoje myśli;

- pisać teksty spełniające wymagania tematyczne i gatunkowe (odpowiednio je planując, komponując i redagując);
- umieć przekazywać informacje i wyrażać poglądy na tematy abstrakcyjne i konkretne,
- opisywać doświadczenia, uczucia, wydarzenia z podaniem koniecznych szczegółów;
- wykazać się znajomością słownictwa w zakresie danej formy wypowiedzi;
- posługiwać się formami stylu oficjalnego i nieoficjalnego odpowiednio do danej sytuacji;
- znać następujące zagadnienia z zakresu ortografii i interpunkcji: polski alfabet i poprawny zapis liter; podstawowe zasady pisowni spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, twardych i miękkich; podstawowe zasady pisowni wyrazów dużymi i małymi literami; na poziomie B2 dodatkowo: zasady pisowni ji, ii, i; ę, en, em, ą, on, om; ó / u; rz / ż; h / ch; zasady pisowni łącznej i rozłącznej;
- opanować podstawy interpunkcji;
- pisać poprawnie i czytelnie, by nie spowodować problemów ze zrozumieniem tekstu.

Przykładowe typy zadań testowych: w tej części egzaminu znajdują się trzy zestawy, a w każdym z nich po dwa zadania (a i b). Należy wybrać tylko jeden zestaw i wykonać obydwa zadania (a i b), zgodnie z poleceniami. Pierwsze zadanie to krótka forma, np. życzenia, pozdrowienia, e-mail, reklama, drugie – forma dłuższa, np. opowiadanie lub rozprawka. Każdy tekst powinien zawierać określoną w poleceniu liczbę słów (dla obu tekstów łącznie na poziomie B1 - 200 słów, a na poziomie B2 – 300 słów).

Formy wypowiedzi pisemnej: 1) życzenia; 2) pozdrowienia; 3) zaproszenie; 4) ogłoszenie; 5) list / e-mail prywatny formalny; 6) list / e-mail prywatny nieformalny; 7) opis osoby; 8) opis przedmiotu; 9) opis miejsca; 10) opis sytuacji; 11) charakterystyka osoby; 12) opowiadanie; 13) sprawozdanie (np. relacja z podróży); 14) recenzja (wyrażenie opinii); 15) esej szkolny (wypracowanie); na poziomie B2 dodatkowo: opis krajobrazu, podanie, (auto)biografia, CV, list motywacyjny, list urzędowy, rozprawka, reklama.

Role komunikacyjne, których znajomość jest wymagana od zdającego: 1) nieznajomy, znajomy; 2) kolega, przyjaciel; 3) członek rodziny; 4) gość; 5) turysta; 6) uczeń; 7) kupujący, klient; 8) pacjent; 9) widz, czytelnik, słuchacz; 10) uczestnik, świadek zdarzenia; dodatkowo na poziomie B2: pracownik; sprzedawca; petent; kelner; konsument; uprawiający sport; kibic sportowy.

Moduł „Mówienie” (poziomy B1 i B2)

Aby pozytywnie zdać ten moduł, należy:
pozytywnie zdać ten moduł, należy:

- posługiwać się językiem polskim w typowych sytuacjach komunikacyjnych w miarę płynny i nieutrudniający komunikacji sposób; na poziomie B2: swobodnie prowadzić dialog z jedną osobą, a także brać udział w rozmowie wielu rodzimych użytkowników języka, uczestniczyć w dyskusji w sytuacji oficjalnej; znać reguły konwersacyjne obowiązujące w komunikacji mówionej;
- wyrażać funkcje komunikacyjne przewidziane w zakresie przewidzianych tematów, stosując odpowiednie struktury gramatyczne;

- umieć rozpoczynać, podtrzymywać i zakończyć rozmowę, a także włączać się do rozmowy innych osób i brać w niej aktywny udział, wyrażając własne opinie i wymieniając informacje, gdy dotyczy ona tematów znanych lub związanych z własnymi zainteresowaniami;
- znać i stosować podstawowe zasady prowadzenia rozmów telefonicznych;
- umieć tworzyć proste, spójne wypowiedzi na temat własnych zainteresowań, doświadczeń, marzeń i planów; wypowiadać się na znane tematy ogólne i specjalistyczne, a także przytoczyć czyjąś wypowiedź i ustosunkować się do niej (poziom B2);
- wyrażać i uzasadniać własne poglądy, przeżycia i doświadczenia związane z własnymi zainteresowaniami;
- opisywać i relacjonować zdarzenia, streszczać w prosty sposób przeczytany tekst, skomentować obejrzany film, przeczytaną książkę lub artykuł prasowy (na poziomie B2);
- wygłosić z właściwą intonacją po przygotowaniu, krótki referat na temat ogólny (na poziomie B2);
- kontrolować przebieg rozmowy (prosząc o powtórzenie, wyjaśnienie, przeliterowanie itp.);
- posługiwać się formami rejestru oficjalnego i nieoficjalnego, odpowiednio do sytuacji;
- stosować zasady wymowy i intonacji pozwalające na właściwe zrozumienie wyrażanych intencji oraz treści wypowiedzi.

Uwaga! Zasady wymowy charakterystyczne dla języka rodzimego mogą być odczuwalne, ale nie powinny zakłócać zrozumienia wypowiedzi.

Rodzaje tekstów (wypowiedzi):

- wypowiedzi monologowe (na temat własnych zainteresowań, doświadczeń, planów, marzeń); streszczenie książki, filmu, artykułu prasowego z krótkim komentarzem; relacja z wydarzenia, proste opowiadanie; opis; charakterystyka; opinia na określony temat z krótkim uzasadnieniem;
- wypowiedzi dialogowe: prosta rozmowa telefoniczna; dialog intencjonalny (np. propozycja, prośba, rada, itp.); dialog tematyczny (np. moja rodzina, moja praca, moje mieszkanie, moje hobby itp.); (krótka) dyskusja.

Role komunikacyjne, których znajomość jest wymagana od zdającego: 1) nieznajomy, znajomy; 2) kolega, przyjaciel; 3) członek rodziny, 4) gość; 5) turysta, przewodnik; 6) uczeń; 7) klient, kupujący; 8) pacjent; 9) widz, czytelnik, słuchacz; 10) uczestnik zdarzenia; 11) uczestnik rozmowy telefonicznej; na poziomie B2: konsument, uprawiający sport; kibic sportowy; świadek zdarzenia; uczestnik rozmowy, dyskusji, wywiadu.

Typy zadań - poziom B1:

- Zdający powinien przedstawić dwie wypowiedzi monologowe i odegrać rolę w dialogu.
- Zadanie 1: a. opis fotografii, b. wypowiedź na podstawie fotografii,
- Zadanie 2: Sytuacja komunikacyjna i dialog z egzaminatorem.

Typy zadań - poziom B2:

- Zdający powinien zaprezentować dwie wypowiedzi monologowe oraz wziąć udział w dyskusji.
- Zadanie 1: wypowiedź na podstawie zestawu fotografii,
- Zadanie 2: wypowiedź na podstawie tekstu,

- Zadanie 3: dyskusja na podany temat.

Przydatność egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego w formule dla dzieci i młodzieży (DiM)

Egzaminy certyfikatowe w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży stanowią atrakcyjną formę poświadczania znajomości JPJO, ponieważ:

- mogą w nich uczestniczyć wszyscy uczniowie dwu- lub wielojęzyczni, w tym także przedstawiciele Polonii, przebywający w Polsce lub zamieszkali za granicą (niezależnie od kraju pochodzenia oraz sposobu opanowania polszczyzny);
- uwzględniają potrzeby i możliwości osób w wieku szkolnym (dzięki odpowiednio dobranej tematyce tekstów, typom zadań i instrukcjom);
- warunkiem ich zdania jest uzyskanie co najmniej 50% punktów łącznie z całej części pisemnej oraz 50% punktów z części ustnej, co zwiększa szanse kandydatów ze słabiej rozwiniętymi sprawnościami produktywnymi (pisanie);
- ich pozytywny wynik wiąże się z otrzymaniem certyfikatu, który jest prestiżowym i rozpoznawalnym poświadczeniem znajomości języka polskiego w systemie edukacji w Polsce (np. w trakcie rekrutacji na studia wyższe) i za granicą.

ZBIORY TESTÓW I PODRĘCZNIKI SŁUŻĄCE DO PRZYGOTOWANIA SIĘ DO EGZAMINU CERTYFIKATOWEGO (WYBÓR)

Achtelik A., Hajduk-Gawron W., Madeja A., Świątek M. (2009), Bądź na B1. Zbiór zadań z języka polskiego oraz przykładowe testy certyfikacyjne dla poziomu B1, Universitas, Kraków.

Dixon A., Jasińska A., Małolepsza M., Szymkiewicz A. (2021), Hurra!!! Po polsku 3. Przykładowe testy certyfikacyjne, Prolog, Kraków.

Butcher A., Janowska I., Zarzycka G. (2009), Celuję w C2. Zbiór zadań do egzaminu certyfikacyjnego z języka polskiego jako obcego na poziomie C2, Universitas, Kraków.

Butcher A., Maliszewski B., Przechodzka A., Rzeszutko-Iwan M., Trębska-Kerntopf A. (2009), Wokół Lublina. Zadania testowe z języka polskiego jako obcego. Poziom podstawowy, średni i zaawansowany, Wydawnictwo UMCS, Lublin.

Chechłacz P. (red.), 2020, B1 – piszę, mówię i zdaję! Formy wypowiedzi pisemnych i ustnych na egzaminie certyfikacyjnym z języka polskiego jako obcego, Fundacja Nauki Języków Obcych „Linguae Mundi”, Warszawa.

Dąbrowska A., Burzyńska-Kamieniecka A., Dobesz U., Pasieka M. (2008), Z Wrocławiem w tle. Zadania testowe z języka polskiego dla cudzoziemców. Poziom B1, Oficyna Wydawnicza „Atut”, Wrocław.

Dąbrowska A., Burzyńska-Kamieniecka A., Dobesz U., Pasieka M. (2008), Z Wrocławiem w tle. Zadania testowe z języka polskiego dla cudzoziemców. Poziom B2, Oficyna Wydawnicza „Atut”, Wrocław.

Dąbrowska A., Burzyńska-Kamieniecka A., Dobesz U., Pasieka M. (2008), Z Wrocławiem w tle. Zadania testowe z języka polskiego dla cudzoziemców. Poziom C2, Oficyna Wydawnicza „Atut”, Wrocław.

Dobesz U., Pasieka M. (2010), Polnisch? Aber gern! Polski? Bardzo chętnie! Sprechen, Schreiben und Hörverstehen. Übungsheft – Stufe B1, Gajt Wydawnictwo, Wrocław.

Gołębiowska M., Grützmacher M. (2022), Testy na 4 pory roku. Zestawy zadań dla osób przygotowujących się do egzaminu certyfikacyjnego z języka polskiego jako obcego, Wydawnictwo Start, Warszawa.

Herrera-Nowak M. (2021), Gramopedia. Gramatyka na B1. Kurs przygotowujący do egzaminu certyfikacyjnego, Akademia Języka Polskiego, Gdańsk.

Januszewicz M. (2021), Pisz po polsku! Poradnik, ćwiczenia i przygotowanie do egzaminu B1, Jelenia Góra.

Kiełbas J., Siembida M. (2020), „Setka” na mówienie. 100 zestawów. 300 zadań dla poziomu B1, Warszawa.

Lipińska E. (2009), Umiesz? Zdasz! Materiały przygotowujące do egzaminu certyfikacyjnego z języka polskiego jako obcego na poziomie średnim ogólnym B2, Universitas, Kraków.

Łukaszewicz B., Yaumen N., Święcka A., Garncarek P. (2022), Zдай się na polski! Zeszyt ćwiczeń B1, Wydawnictwo Start, Warszawa.

Łukaszewicz B., Yaumen N., Święcka A., Garncarek P. (2022), Zдай się na polski! Podręcznik kursowy przygotowujący do egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B1, Wydawnictwo Start, Warszawa.

Mędak S. (2012), Polski. Megatest. Polish in Exercises. Język polski w ćwiczeniach. Poziomy A1, A2 i B1, Wydawnictwo Lingo, Warszawa.

Mędak S. (2013), Polski. Megatest. Polish in Exercises. Język polski w ćwiczeniach. Poziomy B2 i C1, Wydawnictwo Lingo, Warszawa.

Mędak S. (2014), Polski. Megatest. Polish in Exercises. Język polski w ćwiczeniach. Poziom C2, Wydawnictwo Lingo, Warszawa.

Paszyńska D. (2023), Cześć! Warszawa po polsku. Zestawy zadań dla osób przygotowujących się do egzaminu certyfikатовego z języka polskiego jako obcego – poziom B1, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

Wilczyńska B. (2021), Polski na B1. Ćwiczenia przygotowujące do egzaminu certyfikатовego z języka polskiego jako obcego na poziomie B1, Hello Polish, Warszawa.